

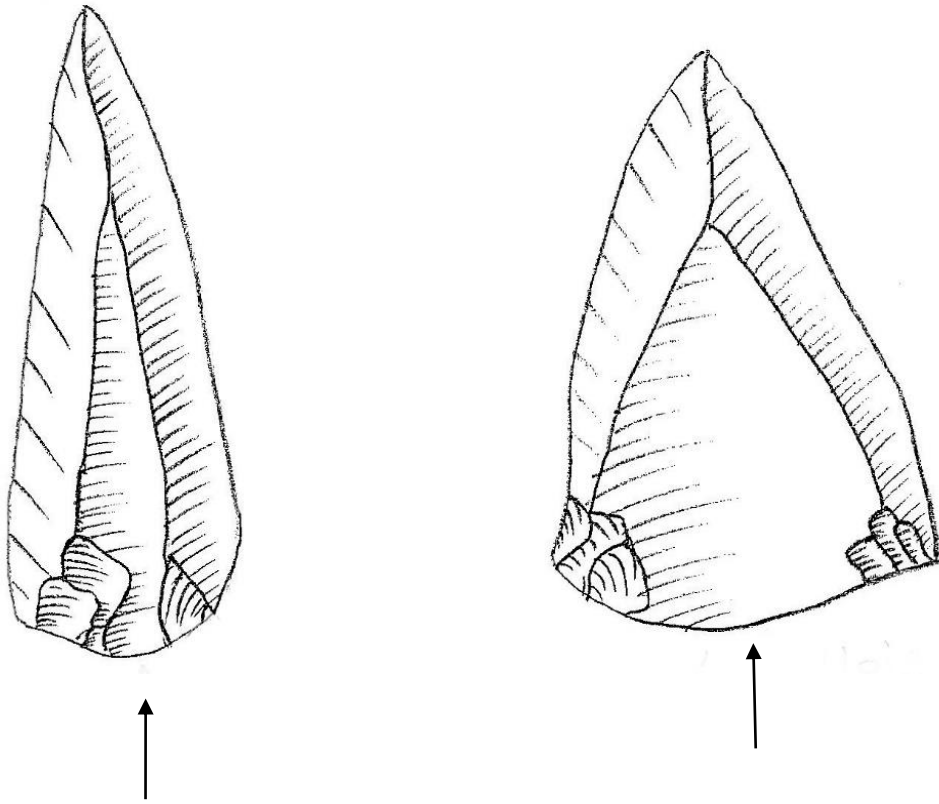
DERSİN UYGULANIŞI:

PHA 106 YONTMATAŞ ALETLERDE MORFOLOJİK TİPOLOJİ dersinde işlenen ve aşağıda detayları tekrar verilen “Levallois uçlar, Moustérien uçlar” üzerine Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi, Tarih Öncesi Arkeolojisi laboratuvarında uygulamalı çalışmalar gerçekleştirilecektir.

LEVALLOIS UÇ

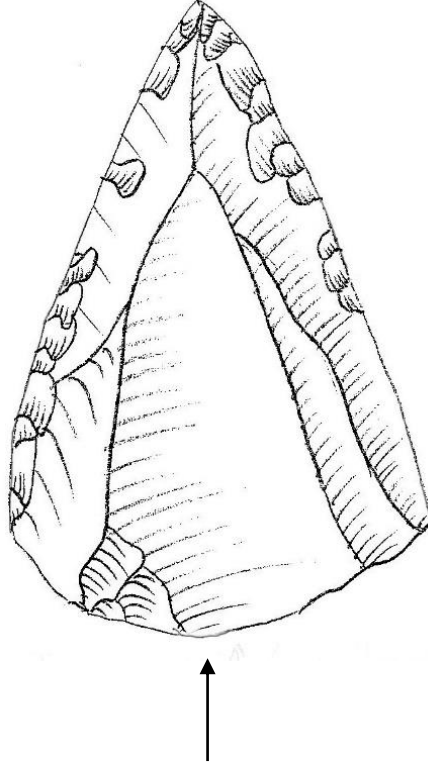
Bazen alt tarafında daha önceden alınmış küçük bir yonganın izinden ileri gelen bir üçgen taşıyan, ortası ayırtlı üçgen bir yongadır.

Levallois uçlarda genellikle alet ekseni ile yonga ekseni çakışma gösterir ve şekilleri daha önceden çekirdek üzerinde tasarlandığı için de çevreleri düzenli olup, herhangi bir düzeltiyi gerektirmez.

Levallois uçlar

Düzeltili Levallois Uç: Şekli önceden tasarlanmış olan Levallois uçların çekirdekten ayrılması sırasında istenilen üçgen biçim elde edilemeyecek olursa, temelde Levallois olan bu parçaların kenarları düzeltilemlerle istenilen şekle sokulur.

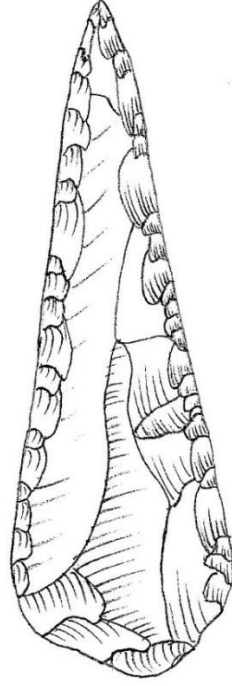
Düzeltili Levallois uç

Yanltıcı Levallois Uç: Bu tiplerde parçanın eksenine vurma yönüne, yani yonganın eksenine göre eğimlidir. Levallois çekirdeğe değil, disk biçimli çekirdeğe aittirler.

MOUSTÉRIEN UÇ

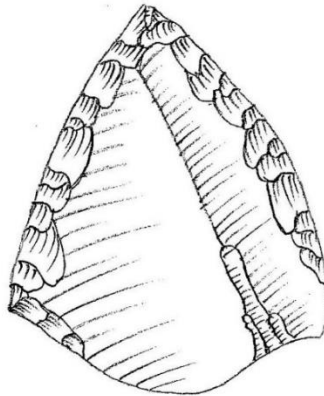
Levallois olan ya da olmayan herhangi biçimdeki bir yongadan düzeltilemlerle elde edilmiş, sivri uçlu, az çok üçgen, bazı kez de baklava biçiminde olan parçalardır. Düzeltilemlerle oluşan bu ucun sivriliği, parçayı yöneşen kenar kazıyıcılardan ayırır.

Uzun Moustérien Uç: Tanımı Moustérien ucun tanımı gibidir. Yalnız uzunluk, en büyük genişliğe eşit ya da iki katı olmalıdır.

↑
Uzun Moustérien uç

Basık Moustérien Uç: Yonganın uzunluğuna göre topukta geniş olan Moustérien uçlardır.

↑
Basık moustérien uç

İki devrik sırtlı uç: İki tarafı dik düzeltilelerle dilgiler üzerine yapılmış Moustérien parçalarıdır

Kalın uç: Bu tip, kenarlarının düz hatta bazı örneklerde hafif içbükey oluşuyla ve büyük kalınlığıyla nitelenen bir uçtur. Topuğun bazen basit façetalar göstermesine karşın, bu ucun yongası hiçbir zaman hazırlanmış çekirdekten yapılmamıştır.

Dibi inceltilmiş uç: Bunlar da Moustérien uç grubuna giren tiplerdir. Ucun karşısındaki kenar, bazen iki yüzden yeniden yontulmuş ve inceltilmiştir. Bu durumda yumru kaybolur.

Levallois uç üzerine Mousteriën uç: Düzeltili Levallois uçlar kenarları boyunca düzenli düzeltileler gösterirlerse, bu grup içinde sınıflandırılırlar.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

Bordes,F., Typologie du Paléolithique Ancien et Moyen, Presse du CNRS, Paris, 1998

Yalçınkaya, I., Alt ve Orta Paleolitik Yontmataş Endüstrileri Biçimsel Tipolojisi ve Karain Mağarası, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1989